

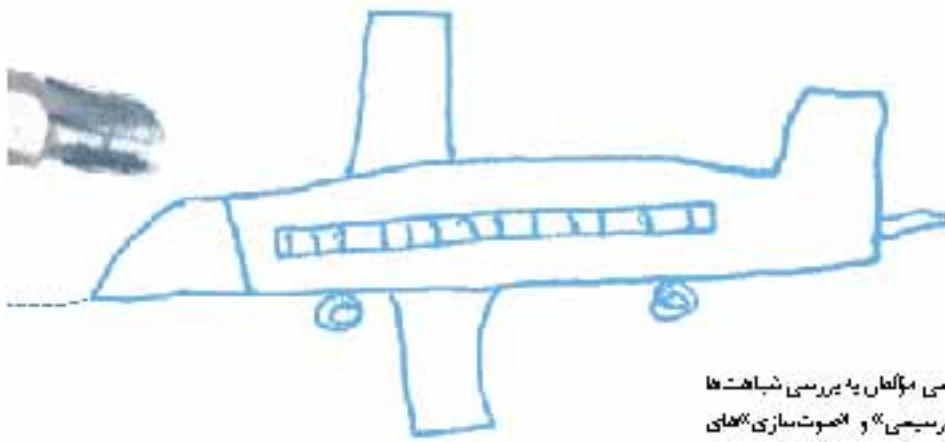
نقاشی و تحول شناختی، عاطفی و اجتماعی کودک

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

نقاشی کودک نوعی بازی است

در تمام دوره‌ی کودکی خود و حتی تا مرزهای نوجوانی، بیش‌تر کودکان به‌طور منظم به مجموعه‌ای از فعالیت‌های ترمیمی می‌پردازند و بدین‌ترتیب، روابط بسیاری با واقعیت‌ها برقرار می‌سازند و بدین‌طریق تصور خود را از جهان به نوعی ترمیم می‌کنند. این فعالیت، همانند دیگر فعالیت‌های آن‌ها یا کت، اکتشاف و تجربه همراه است. نقاشی، بازی، طنز و هنر به یک خانواده‌ی رفتاری تعلق دارند. بدیهی است که این فعالیت‌ها ابزارهایی را به کار می‌بندند که در دیگر فعالیت‌ها نیز به کار بسته می‌شوند و به این دلیل به منزله‌ی انعکاس مجموعه‌ی ساخت‌هایی‌اند که کودک در دسترس خود دارد، اما در هر حال، این فعالیت‌ها در چهارراه‌ی جهان بیرونی (واقعیت بیرونی) و جهان درونی (واقعیت درونی) قرار دارند و زمینه را برای بیان تعارض‌ها یا تضادهای بین این دو دسته واقعیت فراهم می‌سازند.

سازمان یافته است این مرحله، مرحله‌ی حیطه‌حقی‌گرس است که در میوه‌های طراز عالی - یعنی شامپزه‌ها - نیز مشاهده می‌شود. از ۲ تا ۳ سالگی، تقلید از موقعیت‌ها (نوشش) همراه با چند عنصر تخصصی (گردی به منزله‌ی نوب) و اجرای دستورالعمل (نگاره‌هایی که کم و بیش بر حسب یک الگو دارای جهت‌اند) سیاهی مرحله‌ی جدیدی را تشکیل می‌دهند. این مرحله به منزله‌ی مرحله‌ی آغاز حرکت ترمیمی به معنای واقعی کلمه است.

از ۳ تا ۵ سالگی، قصد یک شکل پرنمایی اشکار همراه یا تبارک یک نحوه‌ی بیلی ترمیمی به چشم می‌خورد. کودک در این مرحله تا حدی به الگو توجه می‌کند، اما غالباً طرحی اجزائی و فکالی را جلیش ان می‌سازد.

از ۵ تا ۹ سالگی، شاهد مرحله‌ی تسخیرناری یا بازبیدآوری از شکل‌های هندسی (به ترتیب از دایره، مربع، مثلث، کوزی تا شکل‌های پیچیده‌تر) هستیم.

یادگیری حیطه، تولید نقاشی‌هایی که عناصر مختلف جسم در آن‌ها متمایز شده‌اند، همراه با ترکیب طرح‌های پایه یا جزئیات بیش از پیش فراینده، از ویژگی‌های این مرحله است. در این مرحله، نقاشی‌های کودک دقیق‌ترند و بیش‌تر در وسط صفحه تمرکز می‌یابند.

از ۹ سالگی تا ۱۲ سالگی، رها کردن اجزائی گری به سود و تقینگری دیداری‌تری که به شدت فرارنمایی است و در بسیاری از کودکان از لحاظ تحلیل الگو و جسم ان رعایت‌بخش نیست، پایلی فرایند ترمیمی را مشخص می‌کند.

نقاشی کودک، به منزله‌ی نشانه‌ی هوش و بیان عواطف

توجه به فراینده‌ای که از چندین دهه پیش نسبت به تحول روانی در دوره‌ی کودکی ابراز شده، به بررسی طرزویان در تحقین سالی‌های زندگی، به خصوص بازی و نقاشی منتهی شده است.

اما باید گفت که در این فاصله، به ارزش فراوانی نوعی از نقاشی، یعنی نقاشی آزاد، دست یافته‌اند. این نوع نقاشی در مدارس سنتی اموجه‌نمی‌شده است چه‌شماگر در راییش‌تریه کشی‌ش از روی نمونه‌ها یا الگو‌هایی وادار می‌کردند.

امروزه می‌توانیم که در نقاشی بدون الگو یا مدل، کودک به یک فرینش واقعی می‌پردازد و در نتیجه می‌تواند به گنهای غیرقابل مفایسه یا نقاشی تقلیدی، ان چه را در درون او می‌گذرد بیلی کند. وی با این عمل، بینش خاص خود را از جهانی که او را احاطه کرده است به دست می‌دهد و از این راه ما را درباره‌ی ویژگی‌های شخصیت خود آگاه می‌سازد.

شادوم پس حاصل می‌شوند، قرار دارد. بعضی مؤلفان به بررسی شباهت‌ها و تفاوت‌های میل این فعالیت ترمیمی ترمیمی» و «صوت‌سازی»های کودک پرداخته‌اند. صوانی که کودک تولید می‌کند، زود گذرند، اما به‌عنوان وسیله‌ی ارتباط به‌طور جزئی سازماندهی می‌شوند؛ برعکس، نگاره‌ها پلانگند و دارای معنای نمایز یافته‌ای نیستند اما معرف «مصاعف‌سازی» یعنی - ارادی‌ند؛ به عبارت دیگر، این نگاره‌ها در شمار اتاری قلمداد شده که از عملی که به تولید ان‌ها می‌انجامد، جدا می‌شوند.

این نگاره‌های عمدی یا ارادی، از دوره‌ی مسائل زندگی به منزله‌ی ترمیم حیطه در هم و برهم‌ند و به‌ندریچ به یک مهار گرس حرکتی - اندرانی رکناب می‌دهند؛ یعنی، پس از مرحله‌ای که کودک از دست خود تبعیت می‌کند، در یک مرحله‌ی بعدی، چشم، دست را هدایت می‌کند به‌نظر اکثر مؤلفان، در طویل سوسمی سال زندگی، نخستین نگاره‌های نقاشی ظهور می‌کنند و دوران حیطه‌حقی‌گرس پشت سر گذاشته می‌شود.

مراحل تحول نقاشی

در بیس فعالیت‌های کودک، نقاشی فعالیتی است که از تحول شناختی، علفسی و اجتماعسی تأثیر می‌پذیرد و به همین دلیل، در مفیاسی وسیع، در تشجیص‌های روانی و روان‌درمانگری به‌کار گرفته می‌شود.

بسیاری از مؤلفان، مشاهدات گوناگون خود را درباره‌ی مراحل تحول شناختی نقاشی کودکان به صورت خصیصه‌های اجزائی مرحله‌های پی‌درپی بیلی کرده‌اند و می‌نویسند یا توجه به مطالعات پیشرفته‌ای که از دهه‌ی ۱۹۸۰-۱۹۹۰ در ایس زمینه انجام شده است، حیطه تحول نقاشی را اجزالا به این صورت زیربیاں کرد:

- در قبل از دو سالگی می‌توان به وجود نگاره‌هایی ناشی از فعالیت حرکتی، بدون مهار ترمی دیداری اشاره کرد؛ یعنی فعالیتی که بسیار کم

